

کینو-آگورا

میزانثرو و میزانژسٹ

Mise en Jeu and Mise en Geste

سرگئی آیزنشتاین

حسام نصیری

سرپرست و دبیر مجموعہ: مازیار اسلامی

سرشناسه: آیزنشتاین، سرگئی میخائیلوویچ، ۱۸۹۸-۱۹۴۸ م.

Eisenstein, Sergei Mikhailovich

عنوان و نام پدیدآور: میزآنزو و میزآنزست / نویسنده سرگئی آیزنشتاین

مترجم حسام نصیری؛ سرپرست و دبیر مجموعه مازیار اسلامی

شابک: ۹۶۴۸۰۶۵-۶۴۲-۹۷۸. وضعیت فهرست نویسی، فیبا

یادداشت، عنوان اصلی، Mise en jeu and mise en geste

موضوع، سینما - زیبایی شناسی، Motion pictures - Aesthetics

موضوع، سینما - فلسفه، Motion pictures - Philosophy

موضوع، سینما - تهیه و کارگردانی، Motion pictures - Production and direction

نصیری، حسام، ۱۳۶۳- مترجم. شناسه افزوده، اسلامی، مازیار، ۱۳۴۹-

رده بندی کنگره، ۹/ ۷۹۱۹۵. ۲۸. رده بندی دیویی، ۱/ ۳۳۰۷۹۱

شماره کتاب شناسی ملی، ۹۶۴۷۸۶۷

کینو-آگورا

میزانزو و میزانزست

نویسنده: سرگئی آیزنشتاین

مترجم: حسام نصیری . سرپرست و دبیر مجموعه: مازیار اسلامی

ویراستار فنی و ادبی: ندا طالبی . نمونه خوان: پارسا امیر سلیمانی

چاپ اول . زمستان ۱۴۰۳ . ۵۵۰ نسخه

تهران . خیابان انقلاب . چهارراه کالج . ساختمان ۴۰۰ . طبقه ۲ . واحد ۵

تلفن تماس: ۶۶۹۶۶۵۹۹ (۰۲۱)

«کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.»

وبسایت و فروشگاه آنلاین نشر لگا: www.logapress.ir

اینستاگرام لگا: [loga_press](https://www.instagram.com/loga_press)

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۷		مقدمه دبیر مجموعه
۹		پیشگفتار
۱۱		میزان‌رست یک شخصیت
۵۸		میزانسن مستدل
۸۳		میزان کادرو موتاژ
۸۹		میزان‌رست رنگ
۱۱۷		مؤخره مترجم انگلیسی
۱۲۳		یادداشت‌ها
۱۲۷		نمایه

مقدمه دیر مجموعه

ریک آلتمن در یادداشت ستایش آمیز آمیخته با حسرت که برای معرفی نشرکابوز (caboose) می نویسد، از دورانی ازدست رفته در فضای نشر روشنفکری یاد می کند که ایده ناشر / متخصص امکان حیات داشت. به تعبیر خودش، «تنها در پاریسی ده ها کتاب فروش - ناشر وجود داشتند که به شکل تخصصی در یک حوزه خاص کتاب منتشر می کردند و می فروختند». گرچه، چند دهه ای است که این ناشران کوچک در رقابت با ناشر / صنعتگران عظیم از بین رفته اند، اما نشرکابوز، به لطف مدیر سینماشناس اش، منتقد و مترجم متون سینمایی، تیموتی بازنار، با چاپ کتاب های سینمایی، قصد تکرار آن ایده ازدست رفته را دارد. از ترجمه های جدید انگلیسی، از نوشته های آندره بازن تا ترجمه انگلیسی کتاب مقدمه ای بر تاریخ حقیقی سینما و تلویزیون ژان لوک گدار و البته مجموعه فوق العاده کینو - آگورا (Kino - Agora) که زیر نظر کریستین کیتلی ارائه می شود.

مجموعه کینو - آگورا کوششی بدیع است برای تدقیق مفاهیم و اصطلاحات مهم مطالعات سینمایی. عنوان مجموعه ارجاع یا شاید هم

ادای دینی است به اصطلاح «کینو-پراودا» زیگا ورتوف، یا همان «سینما-حقیقت» که به زعم ورتوف به قدرت پدیدارشناختی، مادی، و مشاهده گرانه دوربین سینماتوگرافی اشاره داشت. اما در اینجا «کینو» به «آگورا» می پیوندد، واژه ای برگرفته از یونان باستان، به معنای «مکان گرد هم آیی»، همان مکان مشهوری که تفکر در آنجا متولد شد؛ در کنار دیگر کنش های زندگی روزمره، از جمله ورزش، خرید، و سرگرمی. از این رو، مجموعه کینو-آگورا بر سوبه تفکر برانگیز سینما انگشت می گذارد. مجموعه کینو-آگورا کم گوی اما عمیق، متواضع اما شخصی، و ساده اما بحث برانگیز است و در کنه خویش، هم به جست و جوی حقیقت ورتوف وفادار است و هم به خصلت جمعی تفکر سقراط.

پس بگوییم، تا برود...

مازیار اسلامی

پیشگفتار

میزان‌نو و میزان‌رست در ژانویه ۱۹۴۸، تنها چند هفته پیش از مرگ سرگئی آیزنشتاین نوشته شد و اکنون برای اولین بار به زبان انگلیسی ترجمه می‌شود. در اینجا آیزنشتاین تمام جنبه‌های میزانسن را به ایده‌ای واحد که در ذات موضوع نهفته است، وابسته و آن را از حالتی درهم و برهم نامنسجم به یک «متن خوانا» تبدیل می‌کند. در این نوشته زیرمتن یک میزانسن خاص — معنای پنهان آن — به وضوح برجسته می‌شود. برخلاف نوشته‌های قبلی‌اش درباره میزانسن، که در اینجا به معنای عام کارگردانی سینمایی در نظر گرفته شده است، این مقاله به طور جداگانه به میزان‌نو [*mise en jeu*] (انتقال تعامل انگیزه‌ها به سکانسی از کنش‌ها)، میزان‌رست [*mise en geste*] (تبدیل شخصیت به رست)، و میزان‌کادر [*mise en cadre*] (بازآفرینی تأثیرات متنی شاعرانه به واسطه ترکیب بندی نما) می‌پردازد.

«می‌توان دید که چگونه به سادگی و بی‌آنکه متوجه شویم، ممکن

است از ترکیب بندی ای اساساً رئالیستی به یک سوی افراطی، یعنی ناتورالیستی یا سوی دیگر قراردادی و فرمالیستی، لغزش کنیم. درست مانند دکلمه شعراست. کمی تأکید بیش از حد بر دوره ضرب آهنگ باعث می شود که خوانش به زمزمه ای بی روح و مکانیکی کلمات تبدیل شود. کمی سهل انگاری در لحن، باعث فروپاشی ضرب آهنگ متمایز شعر به نثر نیمه ادبی بی شکل و گیج کننده می شود. کمی تأکید بیش از حد بر روی دایره [که شخصیت ها تشکیل می دهند]، باعث می شود میزانسن به سمت باله و تئاتر سنتی متمایل شود. کمی سهل انگاری در ترسیم این شکل هندسی باعث می شود، میزانسن روشن، متمایز و معنادار در باتلاق بی شکلی ناتورالیسم فرو رود. — سرگئی آیزنشتاین.

فیلم های سرگئی آیزنشتاین از جمله *رزمناو پوتمکین* (۱۹۲۶)، یکی از شاهکارهای بزرگ سینماست. نوشته های او به عنوان نظریه پرداز مونتاز و زیبایی شناسی فیلم، نشان دهنده هوش سرشار، دانش گسترده و عمق فکری چشمگیر اوست.

سرگئی لوجین

مترجم انگلیسی کتاب